

Financieel Jaarverslag 2023

Energiecoöperatie Zuiderlicht

Beste leden, vrienden en partners van Zuiderlicht,

Het jaar 2023 was van alles wat: zoet en zuur, een jaar waarin we vierden én verwerkten.

Met velen van jullie vierden we in september ons tienjarig bestaan. Dat deden we in de tot theater en feestzaal omgetoverde Brouwerij Homeland. Samen met Stichting Accu, die iedereen in beweging kreeg en Jelmer Mommers, die al tien jaar dé klimaatcorrespondent van Nederland is. Wat een feest!

Zon op daken

Tijdens dat lustrumjaar werkten we aan meer zonnedaken en andere projecten dan ooit tevoren. Officieel leverden we slechts twee van die projecten op: 68 panelen op het dak van een woongroep aan de Pijnackerstraat in de Pijp, en 128 panelen op het dak van Veilinghuis AAG, een voormalige synagoge en rijksmonument aan de Lekstraat in de Rivierenbuurt. Hoera.

Daarnaast legden we zonnepanelen op nog vier andere daken. Om wisselende redenen lukte het ons echter niet om die voor het einde van het jaar aan te sluiten.

We legden onder andere 800 tweedehands panelen op het Marineterrein. Dat deden we samen met jongeren uit Zuidoost en veel vrijwilligers, waaronder bestuursleden en studenten.

Ook legden we onze eerste 245 coöperatieve zonnepanelen op een gemengde VvE in Noord. Daaraan werkten we samen met het VvE-bestuur, Zoncorporatie en Ymere. Inmiddels werken we ook samen met andere woningbouwcorporaties zoals Lieven de Key en Stadgenoot, aan nieuwe concepten voor coöperatieve panelen op daken van woongebouwen. Elke VvE is weer anders, standaardoplossingen zijn er niet. Dat ligt ons.

Tot slot legden we respectievelijk 267 en 118 panelen op de stadsdeelkantoren van Oost en Zuidoost.

Zonneweide

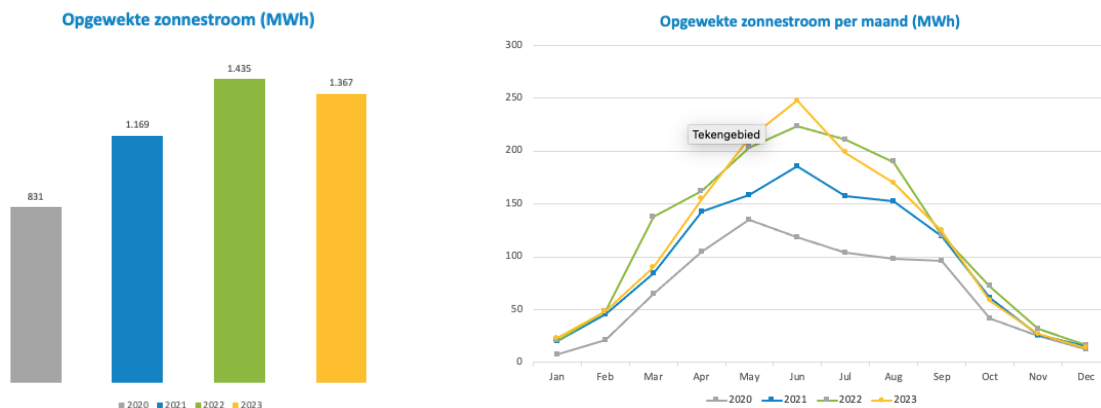
We rekenden en tekenden aan een tijdelijke zonneweide op Strandeiland. Samen met andere Amsterdamse energiecoöperaties: Amsterdam Energie, Weesp Duurzaam en Natuurlijk IJburg deden we mee aan een Europese aanbesteding, met meerdere rondes. Daar zijn veel onbetaalde uren in gaan zitten met een teleurstellende uitkomst. Een Groningse coöperatie deed een betere aanbieding. Niet lokaal, wel coöperatief.

Solar Carports

Wederom samen met Amsterdam Energie en Weesp Duurzaam werkten we aan een conceptontwerp voor coöperatieve zonnepanelen op parkeerplaatsen: solarcarports. Dat is gereed. De gemeente is nu op zoek naar een geschikte locatie om het concept toe te passen.

Opbrengst 2023

In 2023 wekten we 1.367 MWh aan zonnestroom op. Voor het eerst in onze geschiedenis was dat minder dan het jaar daarvoor. Dat heeft vooral met het uitzonderlijk hoge aantal zonuren in 2022 te maken. De gemiddelde opbrengst van onze projecten was in 2023 10 procent lager dan in 2022. De opbrengst van de relatief kleine projecten, die we pas halverwege en aan het einde van het jaar aansloten, compenseerde dat niet.

Nieuwe projectleiders en afscheid Frank Boon

We gaven opnieuw een training aan twintig nieuwe projectleiders: tien van Amsterdam Energie en tien van Zuiderlicht. Een aantal deelnemers is al hard aan de slag, en dat is maar goed ook, want 2023 is ook het jaar dat Frank Boon aangaf dat hij zijn vleugels gaat uitslaan. Elf jaar geleden rolde hij de universiteit uit, en richtte hij samen met Pauline, Ronald en Yolanda Zuiderlicht op. We kunnen ons nauwelijks een Zuiderlicht zonder Frank voorstellen, maar Frank deelde zijn kennis zo uitbundig dat we ook zonder hem verder kunnen.

Windmolens Noorder IJ-plas

Na drie jaar keihard werken voldeden we aan alle eisen om als Amsterdam Wind samen met NDSM Energie een omgevingsvergunning te kunnen aanvragen voor drie windmolens aan de Noorder IJ-plas. Na een akkoord van de Omgevingsdienst als de Staten-Generaal van Provincie Noord-Holland besloten de gedeputeerden van Provinciale Staten om, om redenen die niets met de omgeving te maken hebben, geen zogenaamde verklaring van geen bedenkingen af te geven. Medio 2024 neemt de provincie een definitief besluit. Dat wachten we af.

Dank

We sluiten positief af met een daverend dankjewel aan iedereen die zich inzette voor de projecten en de organisatie van Zuiderlicht. We danken onze partners, dakeigenaren en leden en iedereen die gevraagd en ongevraagd en betaald en onbetaald met ons meedenken en meewerken. Samen maakten we de hier gepresenteerde resultaten mogelijk. We danken in het bijzonder onze projectleiders: Luc van den Bergh, John van Gelder, Jan-Willem van der Grijp, David van Bezooijen, Herbe van de Merbel, Jan Smolenaars, Wouter de Wijn, Willem Draaisma, Maarten ter Horst, Calixte Govaarts. Onze kascommissie met Jan Smolenaars en Maarten ter Horst. Onze financiële adviescommissie met Herbe van de Merbel en Ton Bervoets. Marga Sijmonsbergen, die onze boekhouding doet. Bram Veenvliet die de opbrengst van alle panelen monitort. Esther Hasselaar en Luc van den Bergh die de eindredactie van onze nieuwsbrieven doen. Onze oud-bestuursleden Pauline Westendorp en Yolanda Sikking, die nog steeds actief betrokken zijn. Dave van Dongen en Evert Kuiken die de oplevering van nieuwe zonne-installaties deden en Job Smolenaars en iedereen die ons en Dave hielpen om panelen op het Marineterrein te leggen. Tot slot danken we onze werkbij: Jasper Klapwijk, Frank Boon en Aukje van Bezeij. En nog vele, vele anderen.

Het bestuur van Zuiderlicht: Andrea van de Graaf, Marije Ebbers, Igor de Glas, Sigyn Wichers en Ronald van Oijen

Inhoudsopgave

Toelichting financieel Jaarverslag 2023	6
Staat van baten en lasten – Projecten	6
<i>Baten Projecten</i>	6
<i>Lasten Projecten</i>	8
<i>Resultaat Projecten</i>	9
Staat van baten en lasten – Organisatie	10
<i>Baten Organisatie</i>	10
<i>Lasten Organisatie</i>	11
<i>Betaalde en onbetaalde tijdsinvestering</i>	12
<i>Resultaat Organisatie</i>	12
Staat van baten en lasten – Projecten en organisatie	13
Balans – Activa	14
<i>Vaste activa - Zonnepanelen</i>	14
<i>Afschrijvingen</i>	15
<i>Vorderingen en debiteuren</i>	16
<i>Liquide middelen</i>	16
Balans – Passiva	17
<i>Eigen vermogen</i>	17
<i>Reserveringen</i>	18
<i>Langlopende schulden en leningen</i>	18
<i>Kortlopende schulden en leningen</i>	19

Toelichting financieel Jaarverslag 2023

Het financieel jaarverslag bestaat uit de presentatie en toelichting van

- de staat van baten en lasten
- de balans

De staat van baten en lasten laat zien welk financieel resultaat Zuiderlicht in 2023 behaalde: wat kwam binnen en wat gaven we uit. De balans is een momentopname: op 31-12-2023 namen we de schulden en bezittingen van Zuiderlicht op.

Boekhoudkundig bestaat Zuiderlicht uit twee onderdelen: projecten en organisatie. Zo zorgen we ervoor dat we leningen, die leden aan de coöperatie beschikbaar stellen, alleen inzetten voor het ontwikkelen en realiseren van projecten. Leningen gebruiken we dus niet om kosten voor de organisatie te dekken.

Staat van baten en lasten – Projecten

Staat van baten en lasten Projecten		2023	2022
Baten uit lopende projecten	€ 206.885		
Baten uit projectontwikkeling	€ 37.627		
Baten Projecten		€ 244.512	€ 201.064
Verzekeringen en onderhoud	- € 13.578		
Reservering omvormer	- € 6.883		
Reservering verplaatsing panelen	- € 1.290		
Bijdrage projecten aan organisatie	- € 15.513		
Ontwikkelingskosten projecten	- € 36.107		
Rente op leningen derden	- € 10.644		
Lasten Projecten		- € 84.015	- € 49.726
Afschrijving	- € 97.590		- € 93.927
Resultaat Projecten voor rente		€ 62.907	€ 58.068
Rente op leningen leden	- € 18.000		- € 15.063
RESULTAAT PROJECTEN		€ 44.907	€ 42.348

Baten Projecten

Stimulering Duurzame Energie en Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking

De stroomprijzen in 2023 waren lager dan in 2022, maar voor een groot gedeelte van het jaar nog steeds hoger dan in de jaren daarvoor. De hogere stroomprijzen hebben tot gevolg dat we over 2023 minder inkomsten uit de SDE (Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie) en SCE (Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking) krijgen. Beide zijn een subsidie vanuit het Rijk die een minimale opbrengst per opgewekte kWh garandeert en zo de exploitatie van grootschalige duurzame energieprojecten rendabel maakt. De hoogte van de subsidie is begrensd. Wanneer de stroomprijzen boven het minimale gegarandeerde bedrag per kWh uitkomen, keert het Rijk geen subsidie meer uit. De marktprijs voor (duurzame) stroom is dan voldoende om het project financieel haalbaar te maken. Omdat de gemiddelde marktprijs voor 2023 definitief wordt vastgesteld in (april) 2024 hebben we een inschatting gemaakt. We gaan ervan uit dat we over 2023 recht zullen hebben op circa 55.000 euro aan SDE en SCE.

Gebruiksvergoedingen

Een van de belangrijkste opbrengsten aan de projectenkant zijn de inkomsten uit de exploitatie van bestaande projecten. Het zijn de zogenaamde gebruiksvergoedingen, oftewel dat wat organisaties ons betalen voor het gebruik van de opgewekte stroom.

De hoogte van de gebruiksvergoedingen varieert jaarlijks en is afhankelijk van de stroomprijs. Wanneer de marktprijs hoger is, krijgt Zuiderlicht minder of geen SDE. Daar staat tegenover dat de besparing van de locaties die de stroom gebruiken groter is. Contractueel is vastgelegd dat Zuiderlicht bij de locaties in rekening brengt wat het minder aan SDE ontvangt. Zuiderlicht vraagt niet meer dan nodig. Als de prijzen hoger zijn dan de minimaal gegarandeerde prijs, is het voordeel van de besparing voor de locaties.

Tot nu toe haalde Zuiderlicht projectinkomsten uit een mix van gebruiksvergoedingen en SDE. Vanwege de nog steeds relatief hoge stroomprijzen komen de inkomsten in 2023 voor het grootste gedeelte uit gebruiksvergoedingen en bedragen 101.430 euro.

Verkoop stroom

Projecten die we met SDE+ subsidie realiseerden, leveren alle stroom aan de betreffende locaties. Sinds we gebruikmaken van de *Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking* (SCE) zien we ons vaker verplicht om de door ons opgewekte stroom op het stroomnet te zetten en aan een energieleverancier te verkopen.

De stroom van de panelen op de werf aan de Theemsweg en die op het veilinghuis AAG aan de Lekstraat verkopen we aan om|nieuwe energie, een coöperatieve leverancier van groene stroom. De stroom van de panelen op het ROC op Maat in West en die op de Pijnackerstraat verkopen we aan Greenchoice.

Opbrengst uit projecten

De bestaande projecten waren een vol jaar operationeel. Het gaat om de Begraafplaats Buitenveldert; sportverenigingen ASV Arsenal en tennisvereniging Joy Jaagpad; middelbare scholen het IJburg College 1, Alasca, de Apollo en het Spinoza Lyceum; voortgezet onderwijs aan het ROC op Maat in West, basisscholen Het Podium, Het Gein, De Zuiderzee, Elzenhagen, de Geert Groote School 2, De Dapper, Laterna Magica en Daltonschool De Meer; het kinderdagverblijf aan de Meernhof; het gemeentelijk ICT-kantoor aan de Cruquiusweg en de gemeentewerf aan de Theemsweg.

In februari en november 2023 namen we respectievelijk de zonnepanelen aan de Pijnackerstraat en Lekstraat in gebruik. Van deze twee projecten ontvingen we dus gedeeltelijk inkomsten.

Inkomsten postcoderoos

Zuiderlicht maakt voor de zonnepanelen op tennisvereniging Joy, de Geert Groote School en het kinderdagverblijf aan de Meernhof gebruik van de zogenaamde postcoderoosregeling. Een aantal leden dat in dezelfde of een aangrenzend postcodegebied wonen, en klant is bij Greenchoice, neemt de stroom via Greenchoice af. Greenchoice mag, bij die leden de Energiebelasting (EB) in mindering brengen. Leden die de stroom afnemen krijgen per kWh een eurocent korting. De rest gaat in de vorm van rente naar leden die mee investeren in de projecten van Zuiderlicht.

Opbrengst Projectontwikkeling

Samen met zonnepaneleninstallateur Janszon won Zuiderlicht in 2019 een aanbesteding van de gemeente Amsterdam om op vijftien gemeentelijke daken zonnepanelen te plaatsen. Dat bleek een lastige klus. Er konden door nog te plaatsen valbeveiliging en om andere redenen veel minder panelen op dan was gecommuniceerd. Het gaat veelal om monumenten en daken die eerst lastig te plannen onderhoud behoeven. Kortom, businesscases kwamen niet uit. Om ze toch allemaal te benutten vroegen we subsidie aan. Die subsidie dekte in 2023 een deel van de kosten.

Lasten Projecten

Exploitatiekosten en reserveringen

Zuiderlicht verzekert projecten tegen onder andere diefstal en productieverlies. We maken reserveringen voor eventuele onderhouds- en reparatiekosten. Ook reserveren we budget voor omvormers, die opgewekte stroom omzetten in te gebruiken stroom. Omvormers zijn eerder aan vervanging toe dan de panelen. Het gereserveerde bedrag is afhankelijk van de duur van de garanties en de huidige kosten van vervanging. Daarnaast reserveren we budget voor het mogelijk moeten verplaatsen van de zonnepanelen: bijvoorbeeld wanneer een dak onverwacht onderhoud nodig heeft.

Bijdrage projecten aan organisatie

Voor het realiseren van projecten zijn een goed lopende organisatie en bijvoorbeeld een website nodig. In het bedrijfsmodel van Zuiderlicht is een jaarlijkse bijdrage van de projecten aan de organisatie opgenomen. Elk project draagt tien euro per kilowattpiek (kWp) per jaar af aan de organisatie. Projecten die we op basis van de Postcoderoos-regeling realiseerden, doen dat niet. Die dragen bij via de vergoeding die we krijgen voor leden die ook klant zijn van Greenchoice.

Zuiderlicht realiseerde tot en met december 2023 in totaal 1.673 kWp aan opgesteld vermogen, waarvan 80 kWp op basis van de Postcoderoos-regeling. Alle tot nu toe gerealiseerde projecten dragen op jaarbasis 15.930 euro bij aan de organisatie. Omdat de zonnepanelen op de Pijnackerstraat en Lekstraat niet een volledig jaar operationeel waren komt de bijdrage aan de organisatie in 2023 uit op 15.513 euro.

Ontwikkelingskosten projecten

Onder ontwikkelingskosten vallen bijvoorbeeld kosten voor het maken van constructieberekeningen, zodat we weten of een dak sterk genoeg is. Of juridische kosten voor bijvoorbeeld het vestigen van een recht van opstal. Of kosten voor het aanvragen van een omgevingsvergunning. Die kosten mogen we *activeren*, oftewel afschrijven. In 2023 maakte Zuiderlicht 36.107 euro aan kosten voor de ontwikkeling van meerdere projecten.

Afschrijving projecten

Zuiderlicht schrijft haar zonnepanelen gedurende vijftien jaar af. De totale afschrijvingskosten over 2023 van de lopende projecten samen bedragen 97.590 euro. Een specificatie van de afschrijvingskosten staat in de toelichting op de balans.

Rentekosten

Voor de financiering van de projecten trekt Zuiderlicht leningen aan van zowel haar leden als van het Duurzaamheidsfonds van de gemeente. Over beide leningen moet Zuiderlicht rente betalen. De hoogte van de rente over de ledenleningen stellen de leden zelf tijdens de ALV vast. Het streven is om tussen de twee en de vijf procent rente uit te keren. Bij 3 procent (zoals in 2022) bedraagt de rentelast over de ledenleningen 18.000 euro.

Zuiderlicht sloot voor de meest projecten een lening af bij het Duurzaamheidsfonds (DHF). We deden dat niet voor de begraafplaats Buitenveldert, Tennisvereniging Joy, basisschool Elzenhagen, het kinderdagverblijf op de Meernhof, het ROC op Maat in West en de Pijnackerstraat. De lening voor het IJburg College 1 losten we in 2022 geheel af. In 2023 vroegen we voor een lening aan bij het DHF voor VvE Bramzeilhof en de stadsloketten Oost en Zuidoost, projecten die in 2023 nog niet operationeel waren. Voor VvE Bramzeilhof ontvingen we de lening van het DHF al wel.

Leningen Duurzaamheidsfonds	Rente	Start datum	Looptijd	Lening bij start
Arsenal	1,99%	2015-07	15 jaar	€35.000
IJburg College 1	1,99%	2015-05	15 jaar	€ 100.000
Alasca	1,50%	2017-05	13 jaar	€ 120.000
Alasca (uitbreiding)	1,50%	2018-07	15 jaar	€ 17.000
Apollo School	1,50%	2018-07	13 jaar	€ 46.000
ABSA het Podium	1,50%	2019-03	15 jaar	€ 28.000
ABSA het Gein	1,50%	2019-03	13 jaar	€ 27.000
ABSA de Zuiderzee	1,50%	2019-03	13 jaar	€ 46.000
Geert Groote School 2	1,50%	2019-03	15 jaar	€ 30.000
De Dapper	1,50%	2019-09	11 jaar	€ 35.000
Cruquiusweg	1,50%	2019-10	11 jaar	€ 25.000
Laterna Magica	1,50%	2019-11	11 jaar	€ 48.000
Dalton De Meer	1,50%	2022-01	11 jaar	€ 45.000
Theemsweg	1,50%	2022-05	11 jaar	€ 182.000
Spinoza Lyceum	1,10%	2021-09	13 jaar	€ 127.000
Lekstraat	1,10%	2023-08	13 jaar	€ 34.000
VvE Bramzeilhof	1,10%	2023-08	15 jaar	€ 89.020
Totaal				€ 1.034.020

Alasca was tot 2023 het IJburg College 2.

In de bovenstaande tabel staan de hoogten van de ontvangen lening per project tot en met december 2023. De rente over de leningen uit 2015 (ASV Arsenal) bedraagt 1,99 procent. De rente over leningen die in 2017 tot en met 2022 zijn afgesloten, bedraagt 1,5 procent. De rente op leningen aangegaan vanaf 2023, bedraagt 1,1 procent. De gecombineerde rentelast over de leningen die Zuiderlicht tot en met 2023 ontving, bedraagt 10.644 euro.

Looptijd

Looptijden verschillen. Het Duurzaamheidsfonds beoordeelt elke aanvraag afzonderlijk. Als het van mening is dat we de lening sneller kunnen terugbetalen, stelt het een kortere looptijd voor.

Resultaat Projecten

Wanneer we alle uitgaven van de opbrengsten aftrekken, is er uitgaande van een rente van drie procent over de ontvangen leningen van leden, een positief resultaat van 44.907 euro.

Staat van baten en lasten – Organisatie

Staat van baten en lasten Organisatie		2023	2022
Enmalige lidmaatschappen	€ 116		
Samenwerking Greenchoice	€ 10.400		
Opbrengst sponsoring en subsidie	€ 4.335		
Rente lening t.b.v. projecten	€ 916		
Bijdrage projecten aan organisatie	€15.513		
Baten Organisatie		€ 31.280	€ 29.383
Ledenwerving	- € 1.500		
Website	- € 1.394		
Ledenadministratie	- € 3.268		
Financiële administratie	- € 2.238		
Bankkosten	€ 160		
Coöperatiekosten	- € 40.940		
Lasten Organisatie		- € 49.180	- € 26.517
RESULTAAT ORGANISATIE		- € 17.900	€ 2.866

Baten Organisatie

Lidmaatschappen

In 2023 werden 116 mensen en bedrijven lid van Zuiderlicht en betaalden het eenmalige lidmaatschap van 1 euro.

Bijdrage Greenchoice

Sinds de oprichting van Zuiderlicht, in 2013, werken we samen met Greenchoice. Voor iedere klant van Greenchoice die aangeeft de activiteiten van Zuiderlicht te steunen, ontvangt Zuiderlicht 25 euro per aansluiting, per jaar. We ontvingen nog niet de afrekening voor het derde en vierde kwartaal van 2023. De totale inkomsten uit de samenwerking met Greenchoice zijn geraamd op 10.400 euro.

Sponsoring, subsidie en overige inkomsten

In 2023 vierde Zuiderlicht haar tienjarig lustrum. Greenchoice trakteerde alle aanwezigen op het eerste rondje. Meerdere leden deden die avond ook een vrijwillige donatie. In totaal ontvingen we 760 euro aan donaties voor ons Lustrum, waarvoor dank!

Zuiderlicht leverde opnieuw een bijdrage aan de internationale *Summer Course* van de VU Amsterdam en verzorgde een gastles over het gebruik van weespanelen, oftewel tweedehands panelen, voor studenten van een Franse universiteit. Van Gemeente Amsterdam ontvingen we eenmalige bijdragen voor een gezamenlijk evaluatie van het weespanelen-project op het Marineterrein en, samen met andere coöperaties, voor het ontwikkelen van een coöperatief model voor solarcarports. Tot slot ontwikkelde projectcoördinator Jasper Klapwijk een methode om VvE's te adviseren en begeleiden bij het maken van een keuze voor het plaatsen van zonnepanelen. In 2023 deed hij een haalbaarheidsonderzoek voor een VvE, nl. Torenschouw. In totaal ontving Zuiderlicht voor deze activiteiten €4.335.

Rente lening t.b.v. projecten

Tijdens de ALV in de zomer van 2021 pasten we het leenreglement aan. De wijziging maakt het mogelijk voor Zuiderlicht om leningen van haar leden eerder af te lossen. Jaarlijks stelt de ALV een bedrag vast dat leenleden kunnen terugvragen. Tijdens de ALV in maart 2023 was dat vastgesteld op 50.000 euro. Slechts een klein aantal leningen is daadwerkelijk afgelost. Het overige deel gebruikten we om de in 2023 gerealiseerde projecten voor te financieren. We begonnen de werkzaamheden voordat we de lening van het Duurzaamheidsfonds kregen.

Bijdrage projecten aan organisatie

De jaarlijkse bijdrage van projecten aan de organisatie noemden we al eerder als kostenpost voor projecten. Sinds 2022 zijn de bijdragen uit projecten de belangrijkste inkomsten voor de organisatie van Zuiderlicht. In 2023 waren de inkomsten uit lopende projecten 15.513 euro.

Lasten Organisatie

De organisatie maakt kosten voor verschillende activiteiten zoals financiële ledenadministratie en communicatie: om nieuwe leden te werven, bestaande leden op de hoogte te houden en positieve verhalen rond de energietransitie te genereren. Ook investeren we in verenigingsactiviteiten, zoals de algemene ledenvergadering en contributie voor het lidmaatschap van de branchevereniging.

Ledenwerving en website

Onder ledenwerving zijn de kosten opgenomen voor het inhuren van bijvoorbeeld een webdesigner voor technische en specialistische onderdelen op de website en webhosting. Ook maken we soms kosten voor feestelijke activiteiten of onze aanwezigheid op informatiemarkten. In 2023 bestelden we nieuwe Paultjes.

Ledenadministratie en financiële administratie

Zuiderlicht maakt gebruik van Econobis, een door en voor energiecoöperaties gemaakte administratieve omgeving. Het geeft leden en ons inzicht in uitstaande leningen en de mogelijkheid om zelf NAW- en bankgegevens actueel te houden. Het jaarlijkse lidmaatschap voor Econobis is afhankelijk van het aantal leden en projecten van de coöperatie. Voor 2023 bedroeg het lidmaatschap 3.174 euro. Als gevolg van het toenemend aantal leden en projecten zullen de kosten voor het lidmaatschap de komende jaren stijgen. De overige kosten hebben betrekking op e-Herkenning, een dienst die nodig is om in te kunnen loggen bij overheidsdiensten.

Kosten voor de financiële administratie bestaan voor het grootste deel uit kosten voor de boekhouding en het boekhoudprogramma. In totaal kostte de financiële administratie Zuiderlicht 2.238 euro.

Zuiderlicht heeft een bankrekening en een spaarrekening. In 2023 bedroegen de bankkosten 514 euro. Daar staat tegenover dat Zuiderlicht over haar spaartegoeden ook rente ontving, een bedrag van 674 euro. De opbrengsten over de spaartegoeden waren hoger dan de kosten voor de bankrekeningen, wat een resultaat van 160 euro opleverde.

Coöperatiekosten

Onder coöperatiekosten vallen met name de uren die we maakten voor het versturen van nieuwsbrieven, artikelen, PR, presentaties en communicatie via sociale media. Maar ook het organiseren van bijeenkomsten zoals de ALV, het onderhouden van de (leden)administratie, het opstellen van het jaarverslag, etc.

Verder maakten we kosten voor de ledenvergaderingen. We hielden twee keer een ALV, waaronder een speciale vanwege het tienjarig lustrum. In het voorjaar en later in het najaar vierden we de oplevering van onze zonnepanelen op de Pijnackerstraat en de Lekstraat.

Tot slot vallen onder coöperatiekosten een aantal structurele kosten, zoals het lidmaatschap van Energie Samen: de branchevereniging voor energiecoöperaties en de premie voor de bestuursaansprakelijkheidsverzekering.

Het totaal aan coöperatiekosten is: 40.940 euro.

Betaalde en onbetaalde tijdsinvestering

Leden en bestuursleden brengen op vrijwillige basis expertise en kennis in. Mede daardoor kon Zuiderlicht zich ontwikkelen tot waar het nu staat. Het werkteam bestond in 2023 uit Aukje van Bezeij, Frank Boon en Jasper Klapwijk. De focus van Jasper ligt met name op het ontwikkelen van nieuw aanbod voor bijvoorbeeld VvE's.

Frank, Jasper en Aukje ontvingen voor een deel van hun uren een vergoeding. In 2023 werkten ze samen circa 1.500 uur aan project- en organisatiegerichte activiteiten. Voor het uitvoeren van de diverse genoemde organisatorische taken ontvingen ze een vergoeding van in totaal circa 33.000 euro.

Resultaat Organisatie

Als we alle gemaakte uren van Aukje, Jasper en Frank zouden compenseren zouden we een verlieslijdende organisatie zijn. Dat doen we dus (nog) niet. We gaven aan de organisatie in 2023 desondanks wel meer uit dan er binnenkomt. Daarmee boekten we voor de organisatie een verlies van 17.900 euro.

Staat van baten en lasten – Projecten en organisatie

RESULTAAT ZUIDERLICHT		2023	2022
BATEN PROJECTEN	€ 244.512		
LASTEN PROJECTEN	- € 84.015		
AFSCHRIJVING	- € 97.590		
RENTE LEDEN	- € 18.000		
RESULTAAT PROJECTEN		€ 44.907	€ 42.348
BATEN ORGANISATIE	€ 31.280		
LASTEN ORGANISATIE	- € 49.180		
RESULTAAT ORGANISATIE		- € 17.900	€ 2.866
BIJZONDERE BATEN/BETALINGSVERSCHILLEN		- € 39.885	€ 11.962
NETTORESULTAAT ZUIDERLICHT		- € 12.878	€ 57.140

Bijzondere lasten

Naast te verwachten inkomsten en uitgaven, zijn er soms ook incidentele inkomsten of uitgaven. In 2023 was dat het geval. Zoals eerder toegelicht investeerde Zuiderlicht in totaal 40.000 euro in de ontwikkelingskosten van drie windmolens aan de Noorder IJ-plas. Die investering stond op de balans, als een investering in iets wat zich later zal uitbetalen.

Tot november leek alles goed te gaan. Op basis van alle verzamelde informatie, onderzoeken en inbreng van bewoners, bedrijven, gemeenten en andere overheden, vroegen de samenwerkende energiecoöperaties in maart 2023 een omgevingsvergunning aan bij de Provincie Noord-Holland. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied beoordeelde de aanvraag grondig en oordeelde net als de gedeputeerden der Staten-Generaal dat de aanvraag voldoet aan alle ruimtelijke voorwaarden en lokale normen voor geluid en slagschaduw.

Maar op 13 november 2023 besloten de Provinciale Staten van de Provincie Noord Holland, tegen de twee adviezen in, de vergunning niet af te geven. Het besluit is nog niet definitief. In de zomer van 2024 moet de provincie opnieuw een oordeel vellen. De samenwerkende coöperaties doen er samen met Gemeente Amsterdam alles aan om de Provinciale Staten te overtuigen in de zomer alsnog de vergunning te verlenen. Afhankelijk van het besluit en de onderbouwing zullen de coöperaties besluiten of en hoe ze verder gaan.

Na de stemming van Provinciale Staten, tegen de komst van het windpark, moeten we er rekening mee houden dat we niet (alle) molens zullen realiseren. Vanuit het voorzichtigheidsbeginsel kiezen we ervoor om de investering niet op de balans te houden, maar om die volledig af te schrijven. De 39.885 euro brengen we daarmee in mindering op ons in de loop der jaren, met zonprojecten opgebouwde eigen vermogen.

Nettoresultaat Zuiderlicht

Wanneer we de resultaten van de projecten en organisatie optellen bij de bijzondere baten, behaalde Zuiderlicht in 2023 een resultaat van 26.388 euro.

Balans – Activa

Activa (per 31-12-2023)	Debet	Credit	Saldo
Zonnepanelen	€ 1.080.685		€ 1.080.685
Deelneming Amsterdam Wind	€ 0		€ 0
VASTE ACTIVA			€ 1.080.685
Debiteuren	€ 23.141		€ 23.141
Nog te ontvangen inkomsten	€ 11.669		€ 11.669
Projecten in ontwikkeling	€ 334.429		€ 334.429
VORDERINGEN EN DEBITEUREN			€ 369.239
Rekening courant	€ 883		€ 883
Spaarrekening	€ 65.006		€ 65.006
VLOTTENDE ACTIVA (liquide middelen)			€ 65.889
TOTAAL ACTIVA			€ 1.515.813

Vaste activa - Zonnepanelen

In 2023 namen we twee nieuwe installaties in bedrijf. Dat zijn de 68 zonnepanelen op de Pijnackerstraat en de 128 zonnepanelen op het veilinghuis aan de Lekstraat. De installatie aan de Pijnackerstraat is in januari geactiveerd en opgenomen op de balans. De Lekstraat is in oktober geactiveerd. Op de volgende pagina staat een overzicht van de vaste activa per 31 december 2023.

Bijna sloten we in 2023 ook de twee stadsloketten, Oost en Zuidoost, VvE Bramzeilhof en de weespanelen op het Marineterrein aan. Die projecten activeren we helaas pas in 2024. De investeringen in genoemde projecten zijn al wel terug te vinden onder projecten in aanbouw, later in dit verslag.

In de voorgaande boekjaren schreven we 334.201 euro af. In 2023 kwam daar nog eens 97.590 euro bij. De afschrijving van de projecten die we in 2023 in gebruik namen, berekenden we over het aantal maanden dat ze actief waren. In totaal schreven we tot en met 2023 431.791 euro af.

De totale boekwaarde van de tweeëntwintig geactiveerde projecten die per 31-12-2023 in eigendom en beheer zijn, berekenden we door de aanschafwaarde te verminderen met de afschrijving. De gezamenlijke boekwaarde van alle twintig projecten telt op tot 1.080.685 euro.

Vaste activa – deelname Amsterdam Wind

In 2021 richtten we samen met andere coöperaties officieel Amsterdam Wind BV (AW) op. Omdat Onze Energie en Amsterdam Energie in 2023 zijn samengegaan, bestaat AW sinds 2023 uit drie coöperaties, te weten de Windvogel, Amsterdam Energie en Zuiderlicht. AW werkt samen en deelt het eigendom van het te bouwen windpark met bedrijvenenergiecoöperatie NDSM Energie. Zuiderlicht zal dus een zesde deel van het toekomstige windpark in eigendom hebben.

De deelneming in Amsterdam Wind was op de balans gewaardeerd tegen aanschafprijs. Dat wil zeggen dat het bedrag is gelijk aan wat we investeerden, oftewel wat we hebben bijgedragen aan de ontwikkelkosten van het windpark. Halverwege 2023 stortten we een bedrag van 28.000 euro. Eerder droegen we 11.885 euro bij. De totale deelneming van Zuiderlicht in Amsterdam Wind bedraagt per 31 december 2023 39.885 euro. De deelneming staat voor 0 euro op de balans omdat de realisatie van de windmolens onzeker is. We hebben besloten om het voorzichtigheidsbeginsel toe te passen en het bedrag af te boeken.

Afschrijvingen

Project	Aanschafwaarde	Afschrijving voorgaande jaren	Afschrijving 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Begraafplaats	€ 2.188	€ 1.253	€ 146	€ 789
Arsenal	€ 43.043	€ 21.044	€ 2.870	€ 19.129
IJburg College 1	€ 118.735	€ 59.368	€ 7.916	€ 51.451
Alasca	€ 178.318	€ 65.383	€ 11.888	€ 101.047
Alasca (uitbreiding)	€ 24.892	€ 7.318	€ 1.622	€ 15.952
Tennisvereniging Joy	€ 7.370	€ 2.462	€ 464	€ 4.444
ABSA Podium	€ 41.291	€ 12.701	€ 2.659	€ 25.931
ABSA Gein	€ 40.858	€ 12.568	€ 2.632	€ 25.658
ABSA Zuiderzee	€ 68.191	€ 20.049	€ 4.444	€ 43.698
Geert Groote School 2	€ 46.188	€ 11.804	€ 3.079	€ 31.305
Apollo	€ 68.729	€ 13.028	€ 4.610	€ 51.091
Cruquiusweg	€ 34.457	€ 6.700	€ 2.297	€ 25.460
STAIJ De Dapper	€ 52.021	€ 9.861	€ 3.489	€ 38.671
STAIJ Laterna Magica	€ 70.662	€ 13.396	€ 4.739	€ 52.527
STAIJ Dalton De Meer	€ 69.639	€ 13.201	€ 4.671	€ 51.767
Theemsweg	€ 268.754	€ 40.336	€ 17.915	€ 210.503
Elzenhagen	€ 33.289	€ 3.893	€ 2.219	€ 27.177
Spinoza Lyceum	€ 195.904	€ 16.329	€ 13.060	€ 166.515
Meernhof	€ 27.192	€ 2.115	€ 1.813	€ 23.264
ROC op Maat West	€ 41.751	€ 1.392	€ 2.783	€ 37.576
Pijnackerstraat	€ 27.951	€ 0	€ 1.708	€ 26.243
Lekstraat	€ 51.054	€ 0	€ 567	€ 50.487
Totaal	€ 1.512.477	€ 334.203	€ 97.590	€ 1.080.684

Vorderingen en debiteuren

Zuiderlicht heeft bezittingen in de vorm van zonnepanelen, en financiële bezittingen. Daarnaast heeft Zuiderlicht 11.669 euro aan vorderingen tegoed. Ongeveer de helft van deze vordering bestaat uit de vergoeding die we van Greenchoice ontvangen voor de leden die daar ook klant zijn. Tweemaal per jaar maakt Zuiderlicht een rekening op over de leden die klant waren bij Greenchoice. In de zomer over de periode januari tot en met juni en in december stuurt Zuiderlicht een rekening voor alle leden die klant waren over de periode juli tot en met december. De andere helft van de openstaande vordering betreft de inkomsten uit de drie PCR-projecten.

Tot slot waren de facturen voor gebruiksvergoedingen over het laatste kwartaal, toen we de balans opmaakten, wel verstuurd, maar nog niet betaald. Dit bedrag aan debiteuren bedraagt 23.141 euro.

Projecten in ontwikkeling

Onder projecten in aanbouw staan de kosten voor aanschaf en ontwikkeling van de projecten waar Zuiderlicht al wel aan werkte, maar die nog geen stroom leveren en dus nog niet zijn geactiveerd. Het gaat om de installaties op de Stadsloketten Zuidoost en Oost, VvE Bramzeilhof en de weespanelen op het Marineterrein. We maakten kosten voor bijvoorbeeld het vestigen van rechten van opstal, constructieonderzoek, opdrachten aan Liander voor de benodigde aansluitingen, omgevingsvergunningen, het maken van legplannen en uren van Jasper Klapwijk, Frank Boon en Aukje van Bezeij. Op de genoemde vier locaties liggen de panelen al op het dak en dus ontvingen we ook al de facturen van de verschillende installateurs. Het totaal aan kosten voor projecten in aanbouw was, per 31 december 2023, 334.429 euro. Dat bedrag bestaat vooral uit investeringen in de nieuwe installaties waarvan circa 133.000 euro voor VvE Bramzeilhof, 52.000 euro voor Stadsloket Zuidoost, 99.000 euro voor Stadsloket Oost en 54.000 euro voor het Marineterrein. Daarnaast voerde Jasper namens Zuiderlicht een haalbaarheidsstudie voor VvE Finisterre voor een bedrag van 1.050 euro.

Liquide middelen

Zuiderlicht beschikt over liquide middelen: de bank- en spaarrekening. Het saldo van beide rekeningen samen was op 31 december 65.889 euro. Een beperkt bedrag aan liquide middelen houden we aan om bijvoorbeeld aanbetalingen te kunnen doen of projecten te starten waarvoor we nog geen leningen van leden aantrokken.

Daarnaast kunnen we met de liquide middelen leningen terugbetalen aan leden die daarom vragen. Jaarlijks stelt de ALV de ruimte vast waarbinnen we dat jaar leningen kunnen aflossen. Tussen de ALV van 2023 en die van 2024 was dat 50.000 euro. Tot 31/12/2023 is 6.500 euro terugbetaald.

Balans – Passiva

Passiva (31-12-2023)	Debet	Credit	Saldo
Kapitaal/eigen vermogen		€ 106.555	€ 106.555
Winst lopend boekjaar (voor VpB)		- € 12.880	- € 12.880
EIGEN VERMOGEN			€ 93.677
Reservering omvormers		€ 35.635	€ 35.635
Reservering verplaatsing installatie		€ 6.160	€ 6.160
RESERVERINGEN			€ 41.795
Leningen leden		€ 654.500	€ 654.500
Leningen Duurzaamheidsfonds		€ 693.143	€ 693.143
LANGLOPENDE SCHULDEN			€ 1.347.643
Reservering te betalen rente Duurzaamheidsfonds		€ 5.011	€ 5.011
Reservering te betalen rente aan leden		€ 18.000	€ 18.000
Potje van Paultje		€ 693	€ 693
Borg		€ 772	€ 772
Crediteuren		€ 8.673	€ 8.874
Subsidie nog te besteden		€ 24.960	€ 24.960
SDE ontvangen voor ander boekjaar	€ 27.944		- € 27.944
Vennootschapsbelasting		€	- € 7
Btw-afdracht		€	€ 2.341
KORTLOPENDE SCHULDEN			€ 32.700
TOTAAL PASSIVA			€ 1.515.813

Eigen vermogen

In de afgelopen jaren bouwde Zuiderlicht eigen vermogen op. Ook het in 2023 behaalde resultaat is inclusief de verschuldigde winstbelasting, opgenomen onder eigen vermogen.

Met het Duurzaamheidsfonds van de gemeente Amsterdam maakten we de afspraak dat we vanaf 2020 jaarlijks het eigen vermogen versterken met minimaal 5.000 euro per jaar. Met eigen vermogen versterken we de coöperatie. We kunnen daarmee investeren in de ontwikkeling van nieuwe projecten: projecten die voor Zuiderlicht belangrijk zijn, maar niet rendabel, of projecten waarvan de ontwikkeling risicovoller is, zoals de ontwikkeling van windenergie. Ook kunnen we onverwachte tegenvallers opvangen.

Het negatieve besluit van Provinciale Staten over het afgeven van een omgevingsvergunning voor de windmolens van Amsterdam Wind is zo'n onverwachte tegenvaller. We besloten om de circa €40.000 euro die we investeerden, vanwege de ongewisse uitkomst van het proces, af te boeken en zo en in mindering te brengen op het opgebouwde vermogen. Het resultaat daalt door de afboeking van € 27.005 naar -/- € 12.880

waardoor het vermogen daalt van €106.555 eind 2022 naar € 93.675 eind 2023. Een eventuele teruggaaf van vennootschapsbelasting is hierbij buiten beschouwing gelaten.

Reserveringen

We maken reserveringen om op termijn, buiten de garantie om, omvormers te vervangen en eventueel panelen te verplaatsen. De reserves staan op de balans en kunnen we aanspreken wanneer nodig.

Langlopende schulden en leningen

Leden

De leningen die leden verstrekten vallen onder langlopende schulden. In 2023 ontving Zuiderlicht 609 leningen, met een totaalbedrag van 152.250 euro. We losten 26 leningen af. Per saldo nam het aantal leningen in 2023 met 583 toe. In de voorgaande jaren ontvingen we al 2.035 leningen. In totaal ontvingen we tot en met 31 december 2023 in totaal 2.618 leningen van leden, oftewel een bedrag van 654.500.

Ontvangen leningen leden	Aantal	Saldo
Periode: 2013 tot en met 2022	2.035	€ 508.750
Periode: 2023	583	€ 145.750
	2.618	€ 654.500
Totaal ontvangen aan leningen	2.618	€ 654.500

De leningen van leden gebruiken we voor de financiering van de projecten van Zuiderlicht. Per project stellen we een businesscase op, waarin we de rente en aflossing van de ledenleningen opnemen. We gaan er hierbij van uit dat leden hun leningen na de looptijd van 10 jaar opnemen. Om er zeker van te zijn dat we aan onze aflossingsverplichtingen kunnen voldoen, stelden we een meerjaren liquiditeitsbegroting op. De vrije kasstroom die daaruit volgt stellen we jaarlijks beschikbaar voor terugbetaling aan onze leden. Als leden het ter beschikking gestelde bedrag niet opnemen zullen we de vrije middelen herinvesteren in nieuwe projecten of bestaande leningen aflossen.

Afgelost in 2023 28 leningen in totaal 7.000 euro.

Duurzaamheidsfonds

Voor alle projecten, behalve voor de Begraafplaats Buitenveldert, Tennisvereniging Joy, Elzenhagen, Meernhof, het ROC op Maat West en Pijnackerstraat, vroeg Zuiderlicht een lening aan bij het Duurzaamheidsfonds. In totaal leende Zuiderlicht voor 15 projecten 1.034.020 euro bij het Duurzaamheidsfonds. Jaarlijks lost Zuiderlicht een deel van de leningen af. De lening voor het IJburg College 1 is in 2022 in zijn geheel afgelost. In 2023 bedroeg de aflossing 63.388 euro. Eerder losten we al 277.490 euro af waardoor het totaal uitkomt op 340.878 euro. De totale hoogte van leningen aan het Duurzaamheidsfonds bedraagt per 31 december 2023 dus nog 693.142 euro.

Project	Jaar van ontvangst	Rente	Schuld bij aanvang	Reeds afgelost	Afgelost in 2023	Restschuld op 31-12-22
Arsenal	2015	1,99%	€ 35.000	€ 15.053	€ 2.325	€ 17.623
IJburg College 1	2015	1,99%	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -
Alasca	2017	1,50%	€ 120.000	€ 43.428	€ 9.080	€ 67.492
Alasca (uitbreiding)	2018	1,50%	€ 17.000	€ 4.168	€ 1.082	€ 11.750
Apolloschool	2018	1,50%	€ 46.000	€ 13.218	€ 3.429	€ 29.352
ABSA Podium	2019	1,50%	€ 28.000	€ 5.112	€ 1.755	€ 21.133
ABSA Gein	2019	1,50%	€ 27.000	€ 5.775	€ 1.983	€ 19.242
ABSA Zuiderzee	2019	1,50%	€ 46.000	€ 9.839	€ 3.379	€ 32.782
Geert Grote 2	2019	1,50%	€ 30.000	€ 5.477	€ 1.880	€ 22.643
De Dapper	2019	1,50%	€ 35.000	€ 8.985	€ 3.085	€ 22.930
Cruquiusweg	2019	1,50%	€ 25.000	€ 6.417	€ 2.204	€ 16.379
Laterna Magica	2019	1,50%	€ 48.000	€ 12.321	€ 4.231	€ 31.448
Dalton De Meer	2021	1,50%	€ 45.000	€ 7.643	€ 3.908	€ 33.449
Theemsweg	2021	1,50%	€ 182.000	€ 30.913	€ 15.805	€ 135.282
Spinoza Lyceum	2021	1,10%	€ 127.000	€ 9.141	€ 9.241	€ 108.618
Lekstraat	2023	1,10%	€ 34.000	€ -	€ -	€ 34.000
VvE Bramzeilhof	2023	1,10%	€ 89.020	€ -	€ -	€ 89.020
Totaal			€ 1.034.020	€ 277.490	€ 63.388	€ 693.142

Potje van Paultje

In 2023 keerden we drie procent rente uit aan leden die in 2022 of eerder leningen verstrekten. Een aantal leden koos ervoor de rente niet uit te laten keren. In totaal doneerden leden afgelopen jaar een bedrag van 802,92 euro aan rente. Conform de wens van de ALV besteden we het bedrag aan projecten die anders niet uitkomen. In 2023 is in totaal 1.000 euro gedoneerd aan ons project op de Pijnackerstraat. De kraan die daar nodig was om de panelen over een huizenblok te tillen was groter en duurder dan begroot. Ook de businesscase voor de panelen op de Lekstraat had een tekort van 1.000, die we konden dekken met een onverwachte meevaller, een teruggaaf van Liander. De les die we trekken is dat we een post 'onvoorzien' opnemen en in het vervolg ruimer begroten.

Kortlopende schulden en leningen

De leningen bij het Duurzaamheidsfonds lossen we af in een periode van elf tot vijftien jaar. Over die leningen betaalt Zuiderlicht jaarlijks rente plus aflossing.

Over de ontvangen leningen van leden betaalt Zuiderlicht een door de leden, op de algemene ledenvergadering vast te stellen rente. Bij drie procent bedraagt de rente aan de leden in het afgelopen boekjaar 18.000 euro.

Ontvangen maar nog niet betaalde facturen in 2023 zijn opgenomen onder crediteuren.

Subsidieschuld betreft bedragen die Zuiderlicht ontving in ruil waarvoor we nog werkzaamheden moeten uitvoeren. We ontvangen subsidie van de Gemeente Amsterdam en Provincie Noord-Holland. In totaal is 24.960 euro aan subsidie ontvangen. Dat is opgebouwd uit toegekende aanvragen ter hoogte van:

- 4.200 euro bij de Provincie Noord Holland voor het de ontwikkeling van een nieuw zonnepanelen project op het dak van de wooncoöperatie 'de Nieuwe Meent'. Het plan is om het wooncomplex in 2024 te bouwen en te voorzien van zonnepanelen. Of dat gaat lukken is onzeker.

- 10.000 euro voor ons eerste grootschalige project met weespanelen op het Marineterrein.
- 10.760 euro bij de gemeente Amsterdam voor het uitwerken van de nieuwe coöperatieve regeling voor maatschappelijk vastgoed en de realisatie van tien maatschappelijke zonnedaken op basis van die regeling.

De stroomprijzen waren in 2023 nog steeds ruim hoger dan in het verleden. Dat heeft invloed op de hoogte van de SDE- en SCE-subsidie. Hoe hoger de prijzen, hoe minder subsidie we nodig hebben en krijgen. De correctie over 2023 vindt pas in 2024 plaats maar het is zo goed als zeker dat we in 2023 wel recht hebben op SDE- en SCE-subsidie. Over 2023 ontvingen we nog geen voorschotten.

De sponsorbijdragen en subsidies zijn als schuld opgenomen omdat we elk jaar verantwoorden waar we de inkomsten aan besteden. Wanneer partners vinden dat we het niet conform de afspraken uitgaven, bestaat het risico dat Zuiderlicht de ontvangen bedragen al dan niet gedeeltelijk moet terugbetalen.

Voor de ingekochte diensten in het laatste kwartaal van 2023 is BTW in rekening gebracht aan de coöperatie. De BTW mag Zuiderlicht terugvragen. Die is echter nog niet ontvangen. In 2023 betaalde Zuiderlicht alvast een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting (VpB). Omdat we de deelname in Amsterdam Wind afboekten, maakt Zuiderlicht verlies en krijgen we VpB terug over 2023.